

**การศึกษาความสามารถในการใช้สำนวนภาษาอังกฤษของนิสิต
ชั้นปีที่ 4 สาขาวิชาเอกภาษาอังกฤษ วรรณคดีอังกฤษ และการ
แปล คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน**

**A Study of the English Idiom Use Ability
of the Fourth- year English Major Students, Literature
Students, and Translation Students,
Faculty of Humanities, Kasetsart University, Bangkok**

**บุญทอง อิทธิปัญญา
Boonthong Itthipanya**

ABSTRACT

This research was conducted to find out the idiom use ability of the fourth year-English major students, literature students, and translation students to study both English and Thai essential idioms and their meanings, to encourage students to pay attention to idioms, and to be guidelines for instructors while they teach English in classroom.

The result of the research indicated that only 11-15 percent of the fourth-year English major students, literature students, and translation students could choose the correct idioms. They had problems with filling in parts of speech, especially nouns and prepositions. Moreover, they were uncertain with the forms and meanings of the idioms.

Key words: idioms, content words, structure words, parts of speech

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีจุดประสงค์เพื่อศึกษาถึงความสามารถของนิสิตเอกภาษาอังกฤษ วรณคดีอังกฤษ และการแปล ชั้นปี 4 ในการใช้สำนวนภาษาอังกฤษ เพื่อศึกษาว่า ประโยคและความหมายที่สำคัญของสำนวนที่ปรากฏอยู่ในภาษาอังกฤษและภาษาไทย เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจสำนวนมากขึ้น และเพื่อเป็นแนวทางให้ผู้สอนขณะที่ทำการสอนภาษาอังกฤษในชั้นเรียน

ผลการวิจัยปรากฏว่านิสิตเอกภาษาอังกฤษ วรณคดีอังกฤษ และการแปล ชั้นปี 4 จำนวน 11-15% เท่านั้นที่มีความสามารถในการใช้สำนวนได้อย่างถูกต้อง นิสิตมีปัญหาในการใช้ parts of speech โดยเฉพาะการใช้ nouns และ prepositions นอกจากนี้ นิสิตไม่มีความมั่นใจรูปแบบและความหมายของสำนวนที่ใช้ด้วย

บทนำ

เนื่องจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาสากล จึงมีความสำคัญต่อผู้เรียนมาก การนำภาษาอังกฤษมาใช้ให้ถูกต้องในสถานการณ์ต่าง ๆ จึงถือเป็นเรื่องสำคัญ หลักสูตรปัจจุบันเน้นเรื่องการสื่อสารจะเน้นทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียนจึงถูกนำมาใช้ในห้องเรียน ทำให้ผู้เรียนมีโอกาสดูแลออกมากขึ้น แต่สิ่งหนึ่งที่ไม่ได้กล่าวถึงในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษคือ เรื่อง Idioms (สำนวน) สำนวนมีความสำคัญต่อการเรียนรู้ภาษาอังกฤษมาก ผู้เรียนส่วนมากไม่ทราบว่ามีหรือประโยคที่ตนเองพบคือสำนวน หรือไม่สามารเดาความหมายของสำนวนนั้น ๆ ได้ การสอนให้ผู้เรียนรู้จักสำนวนเป็นสิ่งไม่ยาก แต่การนำไปใช้ให้ถูกต้องตามสถานการณ์ ต้องใช้เวลาฝึก บางครั้งอาจทำให้ผู้เรียนรู้สึกท้อถอยหรือขาดความมั่นใจ ผู้วิจัยมองเห็น

ความสำคัญของการใช้สำนวน ด้วยเหตุนี้จึงต้องการศึกษาความรู้เกี่ยวกับสำนวนว่า นิสิตเอกภาษาอังกฤษ วรณคดีอังกฤษ และการแปล ชั้นปี 4 มีความสามารถในการใช้สำนวนภาษาอังกฤษมากน้อยเพียงไร อะไรคือปัญหาในการเรียนรู้สำนวน และ นิสิตควรรู้จักสำนวนสำคัญอะไรบ้างเพื่อนำผลมาเสนอแนะและใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงการเรียนการสอนภาษาอังกฤษให้ดีขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสามารถของนิสิตเอกภาษาอังกฤษ วรณคดีอังกฤษ และการแปล ชั้นปี 4 ในการใช้สำนวน
2. เพื่อศึกษาว่า ประโยค และความหมายที่สำคัญของสำนวน
3. เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจศึกษาสำนวนมากขึ้น
4. เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้สอนตระหนักถึงสำนวนระหว่างสอนภาษาอังกฤษในชั้นเรียน

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งเน้นเฉพาะนิสิตชั้นปี 4 สาขาวิชาเอกภาษาอังกฤษ (20 คน) วรณคดีอังกฤษ (12 คน) และการแปล (10 คน) คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน ภาคต้น ปีการศึกษา 2546 จำนวนทั้งสิ้น 42 คน

ประโยชน์ที่คิดว่าจะได้รับ

1. ความสามารถในการใช้สำนวนของนิสิตเอกภาษาอังกฤษ ชั้นปี 4 จะดีขึ้น
2. นิสิตเห็นข้อผิดพลาดในการเรียนรู้สำนวน

ภาษาอังกฤษ

3. นิสิตจะรู้จักสำนวนภาษาอังกฤษที่น่าสนใจมากขึ้น

4. กระตุ้นความสนใจให้ผู้สอนและผู้เรียนศึกษาเรื่องสำนวนมากขึ้น

5. จะเป็นแนวทางให้ผู้ผลิตตำรานำสำนวนมาสอดแทรกในบทเรียน

การตรวจเอกสาร

สำนวนมีความสำคัญต่อการเรียนภาษาอังกฤษมาก ผู้เรียนจำเป็นต้องรู้และเข้าใจ เพราะความหมายของ สำนวนไม่ตรงตามตัวอักษรและใช้ในสถานการณ์ที่แตกต่างกัน การเข้าใจสำนวน จะช่วยให้ผู้เรียนก้าวสู่ความสำเร็จในภาษานั้น ๆ ได้ มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายและความสำคัญของสำนวนไว้ต่าง ๆ กัน เช่น

โอแอล และ พ.อ. นิจ (2516) กล่าวว่า “การเรียนภาษาโดยมิได้ศึกษาเรื่องสำนวนแล้ว ก็ไม่มีทางที่จะรู้ได้ และที่สำนวนกริยานี้แหละที่จะเป็นกุญแจนำไปสู่ความสำเร็จในการใช้ภาษาอังกฤษ”

รัชนี (2540) กล่าวว่า “สำนวนทำให้ภาษาพูดมีชีวิตชีวาขึ้น ทำให้ผู้ฟังเห็นภาพได้ชัดเจนขึ้น ถ้าใช้คำตรง ๆ คำพูดจะดูแห้งแล้ง น่าเบื่อ ไม่น่าสนใจ การรู้จักความหมายของสำนวนต่าง ๆ และวิธีใช้ให้ถูกต้องเหมาะสมกับกาลเทศะ จึงเป็นสิ่งที่จำเป็นในทุกชาติทุกภาษา”

ไพโรจน์ (2536) กล่าวว่า “สำนวนมีปมให้หน้าคิด เป็นปริศนา บางทีก็แฝงปรัชญาชีวิต ข้อคิดทางสังคมเอาไว้ด้วย”

ไชยศิริ (2539) กล่าวว่า “สำนวนคือคำพูดที่ทำให้เราเข้าใจได้ทันทีที่ลึกลับรวดเร็ว ไม่ต้องอธิบายยืดเยื้อและทำให้การพูดคุยของเราออกมามีชีวิตมากขึ้น แม้ในการเขียนก็จะทำให้ข้อความนั้นน่าสนใจมากขึ้น”

ขุนวิจิตรมาตรา (2541) กล่าวว่า “สำนวนคือคำพูดที่เป็นชั้นเชิงไม่ตรงไปตรงมาแต่ให้มีความหมายในคำพูดนั้นคนฟังอาจเข้าใจความหมายทันที ถ้าคำพูดนั้นใช้กันแพร่หลายทั่วไปจนอยู่ตัวแล้ว แต่ถ้าไม่แพร่หลาย คนฟังก็ไม่อาจเข้าใจได้ทันที ต้องคิดจึงเข้าใจ หรือบางทีคิดแล้วก็เข้าใจไปอย่างอื่นก็ได้ หรือไม่เข้าใจเอาเลยก็ได้”

วีร์ (2543) กล่าวว่า “สำนวนจะให้ความเข้าใจอารมณ์ความรู้สึกได้ดีกว่าการใช้ถ้อยคำธรรมดาทั่วไป ผู้ที่ใช้ถ้อยคำสำนวนได้มาก ได้ดี ในโอกาสที่เหมาะสมจึงมักจะได้รับความสนใจมากกว่าผู้ที่ใช้ถ้อยคำธรรมดา”

สุริยา (2517) กล่าวว่า “สำนวนทำให้ผู้ศึกษาเข้าใจความคิด จิตใจ ความเชื่อ ขนบธรรมเนียม วัฒนธรรม คุณธรรม ถือเป็นกุญแจดอกสำคัญ ช่วยไขให้ผู้ศึกษาเห็นค่านิยมของสังคม”

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. ผู้วิจัยศึกษาสำนวนต่าง ๆ ที่ปรากฏอยู่ในภาษาอังกฤษและภาษาไทย คัดเลือกสำนวนภาษาอังกฤษที่มีความหมายเหมือนสำนวนไทยเป็นที่รู้จักและนิยมใช้ในหมู่คนไทยรวม 45 สำนวน

2. ผู้วิจัยแบ่งแยกสำนวนออกเป็น 5 ประเภทตามหมวดหมู่และประวัติที่มาดังนี้

2.1 สำนวนที่เกี่ยวกับอวัยวะต่างๆที่สำคัญ 19 ข้อ

2.2 สำนวนที่เกี่ยวกับสัตว์ 3 ข้อ

2.3 สำนวนที่เกี่ยวกับของกินของใช้ 7 ข้อ

2.4 สำนวนที่เกี่ยวกับธรรมชาติ 6 ข้อ

2.5 สำนวนที่เกี่ยวกับกริยาอาการที่สำคัญ 10 ข้อ (รวม 45 ข้อ)

3. ผู้วิจัยศึกษาชนิดของคำ (Parts of speech) ที่ปรากฏในสำนวน โดยแยกชนิดของคำออกเป็น

3.1 Content words ซึ่งประกอบด้วย nouns, verbs, adjectives

3.2 Structure words ซึ่งประกอบด้วย prepositions, articles, conjunctions

4. ผู้วิจัยแบ่งหน้าที่ของคำในแต่ละสำนวนเพื่อใช้เป็นแบบทดสอบ โดยแยกเป็น 3 ชุดดังนี้

4.1 ชุด A ทดสอบ Content words 15 ข้อ ซึ่งประกอบด้วย nouns 5 ข้อ, verbs 5 ข้อ, adjectives 5 ข้อ แบบทดสอบชุดนี้เน้นสำนวนที่เกี่ยวกับอวัยวะต่าง ๆ

4.2 ชุด B ทดสอบ Content words 15 ข้อ ซึ่งประกอบด้วย nouns 5 ข้อ, verbs 5 ข้อ, adjectives 5 ข้อ แบบทดสอบชุดนี้เน้นสำนวนที่เกี่ยวข้องกับสัตว์ของกินของใช้ ธรรมชาติ และกริยาอาการที่สำคัญ

4.3 ชุด C ทดสอบ Structure words 15 ข้อ ซึ่งประกอบด้วย prepositions 5 ข้อ conjunctions 5 ข้อ และ articles 5 ข้อ แบบทดสอบชุดนี้เน้น

สำนวนที่เกี่ยวกับสัตว์ ของกินของใช้ ธรรมชาติ และกริยาอาการที่สำคัญ

5. ผู้วิจัยนำแบบทดสอบทั้ง 45 ข้อ ไปทดลองใช้กับนิสิตเอกภาษาอังกฤษ วรรณคดีอังกฤษ และการแปล ชั้นปีที่ 3 คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน ปีการศึกษา 2546 จำนวน 46 คน เพื่อปรับปรุงแก้ไขก่อนนำมาใช้

ผล

จาก Table 1 พบว่าสำนวนที่นิสิตทำผิดมากที่สุด คือ สำนวนเกี่ยวกับการใช้ verb (sell) ในข้อ 14 สำนวนที่ทดสอบคือ **sell down the river** หมายถึง หักหลัง มีนิสิตตอบถูก 4 คน จาก 42 คน จากแบบทดสอบ พบว่านิสิตเลือกใช้ noun 2 คน verb 12 คน adjective 8 คน ไม่ตอบ 20 คน จาก Table 1 สามารถสรุปได้ว่า นิสิตจำนวนมากไม่เข้าใจสำนวน

Table 1 The relationship between the number of students (correct answer) and the percentage of total.

Item	Test	No. of students (correct answer)	Percentage of total
1	Adjective (right)	27	64
2	Adjective (red)	22	52
3	Adjective (thick)	30	71
4	Adjective (same)	35	83
5	Adjective (hidden)	22	52
6	Noun (stick)	19	45
7	Noun (guts)	9	21
8	Noun (heart)	32	76
9	Noun (sieve)	16	38
10	Noun (pinch)	26	62
11	Verb (cry)	37	88
12	Verb (meet)	10	24
13	Verb (put)	13	31
14	Verb (sell)	4	09
15	Verb (turn)	29	69

นี้ ซึ่งมีผลต่อการไม่ตอบแบบทดสอบ นอกจากนี้
 นิสิตสับสนการใช้ verb และ adjective เมื่อนำไปใช้
 ในการเรียนรู้สำนวนด้วย

จาก Table 2 พบว่าสำนวนที่นิสิตทำผิดมากมี
 4 ข้อ คือ

1. สำนวนเกี่ยวกับการใช้ noun (wolf) ในข้อ
 25 สำนวนที่ทดสอบคือ **cry wolf** หมายถึง **เด็กเลี้ยง**
 แกะ นิสิตตอบถูก 1 คนจาก 42 คน จากแบบทดสอบ
 พบว่า นิสิตเลือกใช้ noun 3 คน verb 1 คน adjective
 9 คน ไม่ตอบ 29 คน สรุปได้ว่านิสิตไม่ทราบความ
 หมายถึงสำนวนนี้และสับสนการใช้ part of speech
 ระหว่าง noun และ adjective

2. สำนวนเกี่ยวกับการใช้ noun (pain) ในข้อ
 23 สำนวนที่ทดสอบคือ **be a pain** หมายถึง **ตัวแสบ**
 นิสิตตอบถูก 2 คนจาก 42 คน จากแบบทดสอบพบ
 ว่านิสิตเลือกใช้ noun 19 คน verb 4 คน ไม่ตอบ 19
 คน สรุปได้ว่านิสิตรู้ part of speech แต่เลือกผิด

หรือไม่ตอบแบบทดสอบจำนวนมากเพราะไม่ทราบ
 ความหมายของสำนวน

3. สำนวนเกี่ยวกับการใช้ adjective (black)
 ในข้อ 20 สำนวนที่ทดสอบคือ **he pot calling the**
kettle black หมายถึง **ว่าแต่เขาโอ้หน่าเป็นเอง** นิสิต
 ตอบถูก 3 คน จาก 42 คน จากแบบทดสอบพบว่า
 นิสิตเลือกใช้ verb 8 คน noun 5 คน adjective 5 คน
 ไม่ตอบ 24 คน สรุปว่านิสิตไม่ทราบ part of speech
 และไม่รู้จักสำนวน จึงทำให้คะแนนไม่ตอบแบบ
 ทดสอบและตอบผิดสูง

4. สำนวนเกี่ยวกับการใช้ verb (nip) ในข้อ
 28 สำนวนที่ทดสอบคือ **nip in the bud** หมายถึง **ตัด**
ไฟห้วลม นิสิตเลือกใช้ verb 19 คน adjective 1 คน
 ไม่ตอบ 22 คน สรุปได้ว่านิสิตรู้ part of speech แต่
 ไม่สามารถเลือกคำได้ถูกต้อง หรือไม่รู้จักสำนวนนี้
 มาก่อน จึงไม่ตอบแบบทดสอบ

จาก Table 2 สามารถสรุปได้ว่า part of speech

Table 2 The relationship between the number of students (correct answer) and the percentage of total.

Item	Test	No. of students (correct answer)	Percentage of total
16	Adjective (double)	19	45
17	Adjective (thin)	9	21
18	Adjective (fair)	11	26
19	Adjective (golden)	18	43
20.	Adjective (black)	3	07
21	Noun (eel)	25	59
22	Noun (spade)	5	12
23	Noun (pain)	2	05
24	Noun (brow)	8	19
25	Noun (wolf)	1	02
26	Verb (have)	13	31
27	Verb (beat)	14	33
28	Verb (nip)	3	07
29	Verb (make)	8	19
30	Verb (lie on)	18	43

มีส่วนช่วยนิสิตในการเรียนรู้สำนวนได้เล็กน้อย ถ้า นิสิตไม่รู้สำนวนและไม่ทราบความหมายมาก่อน นิสิตจำนวนมากไม่สามารถเลือกคำได้ถูกต้อง เพราะ ไม่ทราบความหมาย ไม่รู้จัก และสับสนสำนวนต่าง ๆ เนื่องจากสำนวนคือกลุ่มคำที่มีความหมายไม่ตรงตาม รูปศัพท์

จาก Table 3 พบว่าสำนวนที่นิสิตทำผิดมาก คือสำนวนข้อ 31 ซึ่งเป็นการทดสอบเรื่อง preposition (for) สำนวนคือ **tit for tat** หมายถึง หมายยกเอา หมายแบ่ง มีนิสิตตอบถูก 1 คนจาก 42 คน จากแบบ ทดสอบ พบว่า นิสิตเลือกใช้ preposition 2 คน article 12 คน conjunction 15 คน ไม่ตอบ 13 คน จากผล การทดสอบสามารถสรุปได้ว่า นิสิตจำนวนมาก สับสนเรื่องการใช้ part of speech โดยเฉพาะเรื่อง article, conjunction และ preposition เมื่อนำมา ประยุกต์ใช้กับการเรียนรู้สำนวนต่าง ๆ

สรุปผลการทดสอบ content words 30 ข้อ

(noun 10 ข้อ, verb 10 ข้อ , adjective 10 ข้อ) จาก นิสิต 42 คน ได้ค่าดังนี้

แบบทดสอบ	จำนวน ผู้ตอบถูก	ค่าความ ยากง่าย	ค่าร้อยละ
Noun	143	3.40	11.35
Verb	149	3.55	11.83
Adjective	196	4.67	15.56

สรุปผลการทดสอบ structure words 15 ข้อ

(article 5 ข้อ, preposition 5 ข้อ, conjunction 5 ข้อ)

จากนิสิต 42 คน ได้ค่าดังนี้

แบบทดสอบ	จำนวน ผู้ตอบถูก	ค่าความ ยากง่าย	ค่าร้อยละ
Article	80	1.90	6.35
Preposition	73	1.74	5.79
Conjunction	80	1.90	6.35

สรุปผลการทดสอบ structure words 30 ข้อ

(article 10 ข้อ, preposition 10 ข้อ, conjunction 10 ข้อ)

Table 3 The relationship between the number of students (correct answer) and the percentage of total.

Item	Test	No. of students (correct answer)	Percentage of total
31	Preposition (for)	1	02
32	Preposition (around)	21	50
33	Preposition (out)	28	66
34	Preposition (with)	15	36
35	Preposition (by)	12	28
36	Article (a)	10	24
37	Article (the)	21	50
38	Article (a)	14	33
39	Article (the)	22	52
40	Article (the)	13	31
41	Conjunction (while)	19	45
42	Conjunction (and)	12	28
43	Conjunction (as)	20	48
44	Conjunction (or)	11	26
45	Conjunction (and)	17	40

ข้อ) จากนิสิต 42 คนได้ค่าดังนี้

แบบทดสอบ	จำนวน ผู้ตอบถูก	ค่าความ ยากง่าย	ค่าร้อยละ
Article	160	3.80	12.70
Preposition	146	3.48	11.59
Conjunction	160	3.80	12.70

จากแบบทดสอบสามารถสรุปได้ว่า นิสิตสามารถนำความรู้ทางไวยากรณ์มาใช้กับสำนวนต่างๆ ดังนี้

1. การใช้ noun ค่าความยากง่าย 3.40 หรือร้อยละ 11.35
2. การใช้ preposition ค่าความยากง่าย 3.48 หรือร้อยละ 11.59
3. การใช้ verb ค่าความยากง่าย 3.55 หรือร้อยละ 11.83
4. การใช้ article และ conjunction ค่าความยากง่าย 3.80 หรือร้อยละ 12.70
5. การใช้ adjective ค่าความยากง่าย 4.67 หรือร้อยละ 15.56

การอภิปรายผลและสรุป

สำนวนภาษาอังกฤษที่น่าสนใจ 30 ข้อ เรียงตามลำดับค่าความยากง่าย (เน้น content words) มีดังนี้

1 “cry wolf” = เด็กเลี้ยงแกะ

หมายถึงคนที่พูดเท็จ หลอกลวง แกล้งบอกว่าจะมีภัยอันตรายเกิดขึ้น แต่แล้วก็ไม่มีอะไรเกิดขึ้นจริง ภายหลังก็จะไม่มีใครเชื่อถ้อยคำพูดอีกต่อไป (ค่าความยากง่าย 0.02 ทดสอบ noun “wolf” / Item 25)

2 “be a pain” = ตัวแสบ

หมายถึงคนหรือสัตว์ที่ทำให้เกิดความรำคาญ ไม่พอใจ โดยเฉพาะคนเก่งในเรื่องที่ไม่ควรเก่ง คนที่ชอบสอดรู้สอดเห็น หรือคนที่ชอบเข้าไปขัดขวาง

กิจการของผู้อื่น ซึ่งมักจะก่อความเดือดร้อนรำคาญใจจนกระทั่งไม่มีใครอยากเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับ สำนวนที่ใช้แทนกันได้คือ “give him a pain in the neck” หรือ “be a pain in the neck” (ค่าความยากง่าย 0.05 ทดสอบ noun “pain” / Item 23)

3 “the pot calling the kettle black” = ว่าแต่เขาใจเหมาเป็นเอง

หมายถึงตำหนิติเตียนการกระทำของผู้อื่น ในเรื่องที่ตนเองก็ทำเช่นนั้น สำนวนที่ใช้แทนกันได้คือ “people live in glass houses should not throw stones” (ค่าความยากง่าย 0.07 ทดสอบ adjective “black” / Item 20)

4 “nip in the bud” = ตัดไฟหัวลม

หมายถึงพยายามหยุดยั้งต้นเหตุเรื่องต่างๆ ก่อนที่จะลุกลามแก้ไขไม่ได้ (ค่าความยากง่าย 0.07 ทดสอบ verb “nip” / Item 28)

5 “sell down the river” = หักหลัง

หมายถึงคิดประทุษร้ายทรยศต่อผู้ที่ได้ร่วมงานกันมาก่อน (ค่าความยากง่าย 0.09 ทดสอบ verb “sell” / Item 14)

6 “call a spade a spade” = ขวานผ่าซาก

หมายถึงตำหนิคนที่พูดจาตรงๆ โดยไม่รักษาน้ำใจผู้อื่น ข้อมูลที่ได้มาเป็นอย่างไร ก็พูดอย่างนั้น ไม่มีการเสริมแต่งให้ไพเราะ อาจเป็นเพราะความเขลาหรือไม่มีไหวพริบ ไม่คิดว่าคำพูดของตนเองจะกระทบกระเทือนใจผู้ฟังหรือไม่ (ค่าความยากง่าย 0.12 ทดสอบ noun “spade” / Item 22)

7 “by the sweat of your brow” = อานเหงื่อต่างน้ำ

หมายถึงการที่ต้องทำงานและใช้ความพยายามอย่างเต็มที่เพื่อแลกกับเงิน (ค่าความยากง่าย 0.19 ทดสอบ noun “brow” / Item 24)

8 “make head(s) or tail(s) of” = จับต้นชนปลายไม่ถูก

หมายถึงไม่เข้าใจ უნงง วนวาย สลับซับซ้อน หาทางออกไม่ได้ ส่วนวนที่ใช้แทนกันได้คือ “all at sea”, “totally at sea” หรือ “make head(s) nor tail(s) of” (ค่าความยากง่าย 0.19 ทดสอบ verb “make” / Item 29)

9 “vanish into thin air” = หายเข้ากลีบเมฆ

หมายถึงหายลับไปโดยไม่ทิ้งร่องรอยหรือหลักฐานปรากฏให้เห็นหรือตามตัวได้ส่วนวนที่ใช้แทนกันได้คือ “disappear into thin air” หรือ “melt into thin air.” (ค่าความยากง่าย 0.21 ทดสอบ adjective “thin” / Item 17)

10 “hate her guts” =เกลียดเข้ากระดูกดำ

หมายถึงขยะแขยง เกลียดชังอย่างที่สุด ชนิดไม่เผื่อใจกัน มีความหมายเหมือนกับ “hate her like poison” (ค่าความยากง่าย 0.21 ทดสอบ noun “guts” / Item 7)

11 “make ends meet” = ชักหน้าไม่ถึงหลัง

หมายถึงหาเงินได้ไม่พอที่จะใช้จ่าย ส่วนวนที่ใช้แทนกันได้คือ “make both ends meet” (ค่าความยากง่าย 0.24 ทดสอบ verb “meet” / Item 12)

12 “a fair - weather friend” = เพื่อนกิน

หมายถึงเพื่อนที่ไม่มีความจริงใจให้จะคบกับคนในสภาพที่ร่ำรวยเท่านั้น (ค่าความยากง่าย 0.26 ทดสอบ adjective “fair” / Item 18)

13 “put his foot in it” = แกว่งเท้าหาเสี้ยน, หาเหาใส่หัว

หมายถึงการหาเรื่องเดือดร้อนหรือความลำบากให้แก่ตนเอง โดยการพูดหรือกระทำ ส่วนวนที่ใช้แทนกันได้คือ “be asking for it”, “stick his neck out” หรือ “stick his chin out” (ค่าความยากง่าย 0.31 ทดสอบ verb “put” / Item 13)

14 “have you cake and eat it” = จับปลาสองมือ

หมายถึงการทำสองสิ่งในเวลาเดียวกัน แต่ก็

เป็นไปไม่ได้ ต้องเลือกเอาสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือทางใดทางหนึ่ง ส่วนวนที่ใช้แทนกันได้คือ “have it both ways”, “sell the coward drink the milk” (ค่าความยากง่าย 0.31 ทดสอบ verb “have” / Item 26)

15 “beat around the bush” = ชักแม่น้ำทั้งห้า

หมายถึงการพูดวกวน อ้อมก้อม ไม่ตรงจุดเพื่อให้อีกฝ่ายเชื่อ หรือเกิดสับสน แล้วจึงวกเข้ามาพูดเรื่องที่ต้องการจะพูด ส่วนวนที่ใช้แทนกันได้คือ “beat about the bush” (ค่าความยากง่าย 0.33 ทดสอบ verb “beat” / Item 27)

16 “have a memory like a sieve” = ได้หน้าลืมหลัง, จีหลงจีลืม

หมายถึงคนที่มีความจำไม่ดีไม่สามารถจำสิ่งต่างๆ ได้ครบถ้วนจำเรื่องสิ่งใหม่ได้แต่มักจะลืมเรื่องเก่า ส่วนวนที่ใช้แทนกันได้คือ “have a head like a sieve” หรือ “have a mind like a sieve” (ค่าความยากง่าย 0.38 ทดสอบ noun “sieve” / Item 9)

17 “kill the golden goose” = โลมมากลมหาย

หมายถึงทำลายที่มาของผลประโยชน์ที่ควรจะได้ด้วยความโลภ ทำให้ต้องสูญเสียจนหมด ส่วนวนที่ใช้แทนกันได้คือ “kill the goose that lays the golden eggs” (ค่าความยากง่าย 0.43 ทดสอบ adjective “golden” / Item 19)

18 “make his bed and he must lie on it” = ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว

หมายถึงทำอะไรก็ย่อมได้รับผลอย่างนั้น ส่วนวนที่ใช้แทนกันได้คือ “come home to roost” และ “sow the wind and reap the whirlwind” หมายถึง หว่านพืชเช่นไรก็ได้รับผลเช่นนั้น (ค่าความยากง่าย 0.43 ทดสอบ verb “lie on” / Item 30)

19 “a stick in the mud” = หัวเก่า

หมายถึงคนที่ยึดแน่นอยู่กับความคิดเดิม ไม่ยอมรับการเปลี่ยนแปลงใดๆ ที่เกิดขึ้น (ค่าความยากง่าย 0.45 ทดสอบ noun “stick” / Item 6)

20 “a double-edged sword” = ดาบสองคม

หมายถึงการกระทำหรือการวิจารณ์ ซึ่งอาจทำให้เกิดผลดีหรือผลเสียได้ ส่วนอื่นที่ใช้แทนได้ คือ “a double-edged weapon”, “a two-edged weapon” หรือ “a two-edged sword” (ค่าความยากง่าย 0.45 ทดสอบ adjective “double” / Item 16)

21 “catch red-handed” = จับได้คาหนังคาเขา

หมายถึงจับการทำผิดได้พร้อมกับหลักฐานว่า คนๆ นั้นกำลังทำผิดอยู่ หรือหลังจากที่สำเร็จใหม่ๆ (ค่าความยากง่าย 0.52 ทดสอบ adjective “red” / Item 2)

22 “hide our light under a bushel” = คมในฝัก, ซ่อนคม

หมายถึงการซ่อนความเฉลียวฉลาดเอาไว้ถ่อมตัวสงบเสถียร ไม่แสดงความสามารถออกมาให้เห็น จะทราบก็ต่อเมื่อแสดงท่าทางหรือพูดออกมา (ค่าความยากง่าย 0.52 ทดสอบ adjective “hidden” / Item 5)

23 “slippery as an eel” = ลื่นเหมือนปลาไหล

หมายถึงคนลอบตะแลงกลับกลอกเชื้อถือได้ยากไว้ใจไม่ได้ (ค่าความยากง่าย 0.59 ทดสอบ noun “eel” / Item 21)

24 “take with a pinch of salt” = ฟังหูไว้หู

หมายถึงฟังเรื่องราวอย่างมีวิจารณญาณ ไม่เชื่อทั้งหมดอาจตั้งข้อสงสัยไว้ว่าสิ่งที่ตนได้ยินได้ฟังมานั้น จะถูกต้องเท็จจริงเพียงไร ส่วนอื่นที่ใช้แทนกันได้คือ “take with a grain of salt” (ค่าความยากง่าย 0.62 ทดสอบ noun “pinch” / Item 10)

25 “It serves them right” = สมน้ำหน้า

หมายถึงได้ผลลัพธ์เหมาะกับพฤติกรรมอันไม่เหมาะสมที่ได้กระทำไว้ (ค่าความยากง่าย 0.64 ทดสอบ adjective “right” / Item 1)

26 “turn a deaf ear” = หูทวนลม

หมายถึงสร้างทำไม่ได้ยิน เพราะไม่

ปรารถนาจะได้ยิน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องถูกตำหนิ (ค่าความยากง่าย 0.69 ทดสอบ verb “turn” / Item 15)

27 “have thick skin” = ใจหนักร่น

หมายถึง ไม่หวั่นไหว มั่นคง ไม่โกรธง่าย ไม่ใส่ใจหรือไม่แคร์กับคำพูดของคนอื่น (ค่าความยากง่าย 0.71 ทดสอบ adjective “thick” / Item 3)

28 “have a heart of gold” = ใจบุญ

หมายถึงใจประเสริฐพร้อมด้วยความเมตตา กรุณา รักและเห็นใจผู้อื่น ให้อภัย (ค่าความยากง่าย 0.76 ทดสอบ noun “heart” / Item 8)

29 “in the same boat” = ล่มหัวจมท้าย

หมายถึงร่วมทุกข์ร่วมยากและเสี่ยงภัยอันตรายด้วยกัน (ค่าความยากง่าย 0.83 ทดสอบ adjective “same” / Item 4)

30 “cry her eyes out” = ร้องไห้หน้าตาเป็นสายเลือด

หมายถึงร้องไห้ไม่หยุดเพราะความเศร้าโศกเสียใจอย่างมาก ส่วนอื่นที่ใช้แทนกันได้คือ “cry her heart out” (ค่าความยากง่าย 0.88 ทดสอบ verb “cry” / Item 11)

ส่วนภาษาอังกฤษ 15 ข้อ เรียงตามลำดับค่าความยากง่าย (เน้น structure words) มีดังนี้

1 “tit for tat” = หนามยอก เอาหนามบ่ง

หมายถึงการตอบแทนแก่ผู้ที่เคยทำความเจ็บปวดให้แก่ตัวไว้เพื่อให้สาสมกัน ส่วนอื่นที่ใช้แทนกันได้คือ “pay back in his own coin” หรือ “a dose of one’s own medicine” หรือ “a taste of one’s own medicine” (ค่าความยากง่าย 0.02 ทดสอบ preposition “for” / Item 31)

2 “turn a blind eye” = เอาหูไปนาเอาตาไปไร่

หมายถึงแสดงกิริยาไม่รู้ไม่เห็นไม่สนใจไม่อยากจะเกี่ยวข้องด้วย (ค่าความยากง่าย 0.24 ทดสอบ article “a” / Item 36)

3 “by hook or by crook” = ไม่ได้เล่ห์ก็เอา ด้วยกล

หมายถึงการกระทำทุกวิถีทางเพื่อให้ได้สิ่งที่ต้องการโดยไม่คิดว่าจะเป็นการกระทำที่ถูกต้องเหมาะสมหรือไม่ (ค่าความยากง่าย 0.26 ทดสอบ conjunction “or” / Item 44)

4 “root and branch” = ถอนรากถอนโคน

หมายถึงทำลายให้หมดสิ้นสิ้นหนามเปรียบเทียบกับต้นไม้อ้อเหี่ยวรากไว้อาจจะเจริญเติบโตต่อไปได้อีก (ค่าความยากง่าย 0.28 ทดสอบ conjunction “and” / Item 42)

5 “hang by a thread” = แขนงอยู่บนเส้นด้าย

หมายถึงตกอยู่ในสถานการณ์ที่เต็มไปด้วยอันตราย จะถึงแก่ความตายหรือความพินาศย่อยยับเมื่อไรก็ได้ ส่วนวนที่ใช้แทนกันได้คือ “hang by a hair” (ค่าความยากง่าย 0.28 ทดสอบ preposition “by” / Item 35)

6 “a bird in the hand is worth two in the bush” = ลิบเบียไถ่ลิ้มมือ

หมายถึงสิ่งที่แน่นอนมีค่ามากกว่าสิ่งที่ไม่แน่นอน คือควรพอใจในสิ่งที่ตนมีอยู่ แม้ว่าจะเป็นเพียงสิ่งเล็กน้อย (ค่าความยากง่าย 0.31 ทดสอบ article “the” / Item 40)

7 “like looking for a needle in a haystack” = งามเข็มในมหาสมุทร

หมายถึงค้นหาสิ่งทีหาได้ยากมากจนเกือบจะไม่มีทางประสบความสำเร็จได้ ส่วนวนที่ใช้แทนกันได้คือ “like trying to find a needle in a haystack” (ค่าความยากง่าย 0.33 ทดสอบ article “a” / Item 38)

8 “kill two birds with one stone” = ยิงทีเดียวได้นกสองตัว

หมายถึงการทำอย่างเดียวหรือครั้งเดียวแต่ได้ผลสองอย่าง (ค่าความยากง่าย 0.36 ทดสอบ preposition “with” / Item 34)

9 “grin and bear it” = ยิ้มสู้

หมายถึงการอดทนต่อความเจ็บปวดความผิดหวังอย่างหน้าชื่นตาบาน พร้อมทั้งจะเผชิญหน้ากับปัญหาต่างๆ โดยไม่บ่นหรือทอดถอย (ค่าความยากง่าย 0.40 ทดสอบ conjunction “and” / Item 45)

10 “strike while the iron is hot” = น้ำขึ้นให้รีบตัก

หมายถึงขณะที่มีโอกาสก็ให้รีบทำมิฉะนั้นอาจจะพลาดโอกาสนั้นได้ ส่วนวนอื่นที่ใช้แทนกันได้คือ “take time by the forelock” และ “make hay while the sun shines” (ค่าความยากง่าย 0.45 ทดสอบ conjunction “while” / Item 41)

11 “When in Rome do as the Romans do” = เข้าเมืองตาหลิ่ว ต้องหลิ่วตาตาม

หมายถึงปรับตัวหรือประพฤติตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม ตามกาลเทศะและบุคคล หรือขนบธรรมเนียมประเพณี เพื่อจะได้ไม่เป็นผลร้ายแก่ตนเอง (ค่าความยากง่าย 0.48 ทดสอบ conjunction “as” / Item 43)

12 “lead around by the nose” = จูงจมูก, สันตะพาย

หมายถึงถูกชักนำจากผู้อื่นให้กระทำตามโดยไม่มีความคิดเป็นของตนเอง (ค่าความยากง่าย 0.50 ทดสอบ preposition “around” / Item 32)

13 “in the bag” = แน่เหมือนแซ่เป้ง

หมายถึงแน่นอน ทำจริง เอาจริง ไม่มีข้อสงสัย ส่วนวนที่ใช้แทนกันได้คือ “as sure as eggs is eggs”, “as sure as fate” หรือ “as sure as hell”. (ค่าความยากง่าย 0.50 ทดสอบ article “the” / Item 37)

14 “wet behind the ears” = ยังไม่ลั่นกลินน้ำมัน

หมายถึงยังเป็นทารก ไม่มีความรู้ความชำนาญ หรือประสบการณ์เหมือนผู้ใหญ่ ไม่ทันคน แต่สำคัญคนว่าเก่งกล้าสามารถเหมือนคนอื่น (ค่าความยากง่าย

0.52 ทดสอบ article “the” / Item 39)

15 “in one ear and out the other” = เข้าหูซ้ายทะลุหูขวา

หมายถึงไม่สนใจหรือไม่ตั้งใจฟัง ปล่อยให้คำพูดที่ได้ยินผ่านไปโดยไม่จดจำไว้ ส่วนที่ใช้แทนกันได้คือ “like water off a duck’s back” หรือ “at one ear and at the other” (ค่าความยากง่าย 0.66 ทดสอบ preposition “out” / Item 33)

สรุป

1. นิสิตมีความสามารถในการใช้สำนวนโดยเฉลี่ยค่อนข้างต่ำ ประมาณ 11-15%
2. นิสิตสับสนเรื่อง part of speech โดยเฉพาะสำนวนที่ประกอบด้วย noun และ preposition
3. นิสิตส่วนมากไม่เคยเรียนรู้สำนวนและไม่เข้าใจความหมายสำนวนมาก่อน
4. นิสิตมีความรู้สึกว่าสำนวนเป็นสิ่งที่ยากเกินและไม่ได้นำมาใช้ในชีวิตจริง
5. นิสิตไม่สนใจศึกษาสำนวนเพราะมองไม่เห็นคุณค่า ประโยชน์ และการนำไปใช้

ข้อเสนอแนะ

1. ผู้สอนภาษาอังกฤษควรนำสำนวนมาฝึกในการเรียนเพื่อให้ผู้เรียนรู้จัก ค้นเคย ทราบความหมาย และใช้ได้อย่างถูกต้องในสถานการณ์ต่าง ๆ การรู้และเข้าใจสำนวนเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ผู้เรียนมีความมั่นใจและสนใจที่จะเรียนรู้ภาษาอังกฤษมากขึ้น เพราะสำนวนเป็นภาษาที่มีความหมายไม่ตรงตัว เขียนไม่ตรงตามรูปแบบภาษาที่ใช้อย่างเป็นทางการ อาจเขียนเป็นคำ วลี หรือประโยค การเรียนสำนวนไม่ควรเน้นให้ผู้เรียนท่องจำเป็นหลัก ถึงแม้ว่าสำนวนจะมีรูปเฉพาะในตัวของมันเองเพราะการท่องจำเป็นสิ่งที่น่าเบื่อ ผู้สอนควรเน้นการ practice,

presentation, และ simulation ในห้องเรียนเป็นหลัก

2. ผู้แต่งตำราภาษาอังกฤษควรสอดแทรกสำนวนไว้ในบทเรียนโดยเฉพาะอย่างยิ่งสำนวนที่ปรากฏและใช้ในกลุ่มคนไทย เพราะนอกจากนิสิตจะได้เรียนรู้สำนวนแล้ว นิสิตจะได้ทราบวิธีการเขียนการใช้ภาษาที่แปลก แต่ถูกต้องและเป็นที่ยอมรับของชาวต่างชาติด้วย

เอกสารอ้างอิง

- ไฉลริ ปราโมช ณ อยุธยา. 2539. *การเปลี่ยนแปลงถ้อยคำและความหมายของสำนวนไทย*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ขุนวิจิตรมาตรา (สง่า กาญจนาคพันธุ์). 2541. *สำนวนไทย*. สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น) บริษัทเอเซียเพรส จำกัด.
- โจอัน แอล อิกสัน และ พ.อ. นิจ ทองโสภิต. 2516. *สำนวนกริยาภาษาอังกฤษและแสดง*. กรุงเทพฯ: แพรวพิทยา.
- รัชนี ชอโศกติกุล. *สำนวนอังกฤษ-2540 สำนวนไทยชุดอ้างอิงเล่ม 1*. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พรพรรณ ธารานุมาศ. 2519. *สำนวนการเขียน*. กรุงเทพฯ: บรรณกิจเทรดดิ้ง.
- ไพโรจน์ อยู่มณเฑียร. 2536. *สำนวนไทยใช้ให้เป็น*. กรุงเทพฯ: ทฤษฎี.
- มัทนี คุลยาทร. 2533. *176 สำนวนไทย*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- วิทย์ ศิวะศรียานนท์. 2512. *เรียนภาษาอังกฤษนอกตำรา*. พระนคร: ไทยสัมพันธ์.
- วีร์ เพ็ญไธ. 2543. *สำนวนไทย เล่ม 1*. กรุงเทพฯ: นึกแบงก์.
- สุริยา รัตนกุล. 2517. *“คำเชิงอ้างอิง”*. วารสารธรรมศาสตร์ ปีที่ 4 เล่ม 1 (มิย. - กย. 2517).